En ung Moder.

— af —

Emile Richebourg.

Oversat fra Fransk af M . . . v.

Tredje Del.

Stifmoder og Stifson.

(Fortsat.)

Men der gives Sygdomme, der opstaa, man ved ikke naar og hvorledes, og som ikke vise Skaansel. Hverken Lægernes Videnskab og Iver, Ægtefællens Kjærlighed eller Guddatterens Hengivenhed kunde frelse den syge.

Fru Berneuil døde i de første Dage af Januar.

Vi vil ikke prøve paa at skildre Susannes Sorg, som var umaadelig.

Den Fremtidsudsigt, som havde aabnet sig for den forældreløse Pige lukkedes nu for bestandig.

Hun kunde ikke længere blive i dette Hus, hvor hun havde levet saa rolig og lykkelig. Hr. Berneuil var endnu en ung Mand, og Hensynet til det passende bød den unge Pige at trække sig tilbage.

Susanne følte ogsaa godt dette.

En Dag meddelte hun Sagføreren, at hun nu agtede at vende tilbage til sin Plejmoder i Manerville.

Hr. Berneuil blev først forbauset, men han gjættede snart den unge Piges Følelser. Han hverken kunde eller burde overtale hende til at stifte Beslutning.

„Det er godt," sagde han. „De har ogsaa Ret."

Hun rejste.

Der var allerede ivrige Venner — dem gives der mange af — der mente, at Hr. Berneuil ikke egnede sig til at leve som Enkemand, og som derfor straks gav sig i Lag med at finde ham en anden Hustru. De var saa ivrige og heldige i deres Bestræbelser, at Hr. Berneuil giftede sig igjen inden Sørgeaarets Udløb.

Hans nye Hustru, der hverken ejede den afdødes Skjønhed eller andre smukke Egenskaber, kunde kun daarlig opveje disse Fordele ved de Penge, som hun bragte sin Mand, og som mere end fyldte det Hul, der var kommen i hans Kasse, efter at han havde maattet betale Hr. Moutier Datterens Medgift tilbage.

Jævnt og naturlig gjenoptog Susanne det tidligere Arbejde i Manerville. Hun vendte tilbage til Landsbyen, som hun havde forladt den, ydmyg, beskeden og uden Stolthed.

Imidlertid blev Landsbyfolkene betagne af hendes straalende Skjønhed, fine Væsen og smukke Sprog, og de vovede ikke at vise hende den samme Fortrolighed som før.

De tænkte:

„Stakkels Susanne, hun har ikke havt Held med sig; men det er lige meget, hun bliver ikke her, hun er virkelig for god til at henslæbe Livet i denne Afkrog."

Den unge Pige tænkte ikke saaledes; men Skæbnen vilde dog, at hun skulde forlade Landsbyen og vende tilbage til Paris.

I April Maaned blev Julie Lucotte, der en Morgenstund var gaaet paa Arbejde som sædvanlig, skjønt hendes Datter vilde overtale hende til at blive hjemme, da hun klagede over Smerte i Siden, bragt hjem og maatte begive sig til Sengs.

Der blev straks sendt Bud efter Lægen.

Hyrdens Hustru havde faaet Brystbetændelse.

Sygdommen var meget heftig, og efter tre Dages Forløb fik den Vagt med den stakkels Kone.

Dette uventede Dødsfald fremkaldte almindelig Sorg i Sognet, hvor Julie var meget agtet og afholdt.

Alle Sogneboerne deltog i Jordefærden.

Men, lad os sige det, Felicia og hendes Døtre havde deres Del i denne Hyldest, som blev vist den afdøde.

Umiddelbart efter Kisten gik Lucotte med Felicia paa den højre Side, Bertha og Susanne paa den venstre. Den gamle Hyrde gik vaklende og bøjet med blottet Hoved.

Felicia og de unge Piger græd.

Snusende til Kisten og slikkende Berthas og Susannes Hænder gik Hektor, den gamle Hektor, der i sin Svaghed var bleven passet af Julie og behandlet som et Medlem af Familjen.

I nogen Tid herskede der en meget sørgelig Stemning i Hyrdens Hus.

Lucotte var som knust; en mørk Sorg nagede ham; han havde elsket sin Hustru saa højt. Han følte sig gammel og svag og tænkte paa at overlade sin Plads til en anden.

Og han kunde gjøre det. Han havde fornylig kjøbt et lille Hus til sig og sin Hustru. Resten af hans Sparepenge, der ikke var mange, men sikkert anbragte, og den Smule, han kunde fortjene ved at arbejde for Folk, kunde nok slaa til til hans daglige Underhold. Han havde altid været beskeden i sine Fordringer.

Men hvad skulde de andre gjøre?

Hans Børn billigede hans Bestemmelse, og da han havde indgivet sin Afskedsansøgning, sagde han til Felicia:

„Du og Børnene kan intet udrette i Manerville. Om I faa arbejder alle tre, kan I næppe nok slaa jer igjennem. Børnene er store nu og passe ikke til at leve her, navnlig ikke Susanne, der er bleven til en Frøken, efter hvad Folk siger."

„Men Fader, hvad mener du da, at vi skal gjøre? Og hvor skal vi tage hen?"

„Til Paris."

„Forlade dig! Er det muligt?

„Naar jeg kun afspurgte mit eget Hjerte, saa vilde jeg ikke raade dig til at forlade Manerville; men vi maa tænke paa Børnene, til hvis Fordel det vil være. Vær kun rolig for mig, Felicia, jeg skal nok faa det godt. Er du forskrækket ved Tanken om at rejse til Paris?"

„Nej, Fader, men — —"

„Kun der kan man tjene Penge, og kun der kan Bertha og Susanne vente at faa en god Stilling."

„Tidligere syntes du ikke om, at Folk forlod deres Landsbyer for at tage til Paris. Du sagde, at det kun øgede Dagdrivernes Flok og Byens Elendighed."

„Det har jeg sagt og mener endnu; men her gives Undtagelser. Du og dine Døtre er flittige og hæderlige. I forstaar at arbejde og elsker Arbejde. Jeg er ikke urolig; det skal nok gaa jer godt i Paris."

„Det er ikke saa sikkert."

„Du har for ringe Tro om dig selv, Felicia, det har jeg før sagt. I Paris findes naturligvis lige saa lidt som andre Steder stegte Duer ind i Munden paa en; der er Vanskeligheder at overvinde. Men hvor findes de ikke?"

„Du mener altsaa, at vi bør flytte til Paris?"

„Ja."

„Du faar mig næsten til at tro, at vi er dig til Byrde her."

Lucotte rystede paa Hovedet.

„Tvivl ikke om mine Følelser," svarede han, „men jeg vil ikke have, at Børnene her skal føre en usel Tilværelse, fuld af allehaande Savn.

„Susanne lever ikke i Forhold, der er passende for hende; hun er som en Drivhusblomst, der er plantet ud paa aaben Mark. Hun siger intet og klager aldrig; men hun sygner hen, hun er sørgmodig og græder ofte, det har jeg nok set. Saaledes var hun ogsaa i Fjor, inden hendes Gudmoder tog hende med til Paris."

„Ja," mumlede Felicia, „Susanne er ikke saa lykkelig, som jeg kunde ønske det."

„Men," vedblev Fa'r Lucotte, „hvor sikker jeg end er paa, at Børnene vil have Held med sig i Paris, saa vilde jeg dog ikke tilraade eder at forlade Hjemmet, hvis det ikke var saa heldigt, at den udmærkede Dameskrædderinde i Paris havde fattet saa megen Godhed for Susanne.

„Hos Frue Romagne skal I nok faa Arbejde. Og ganske tomhændede forlader I heller ikke Hjemmet. Susannes Penge kan nu gjøre god Nytte."

„Kjære Fader, jeg vil tale om alt dette med Pigebørnene, og hvis de samtykker, saa adlyder vi dit Raad og rejser til Paris."

Allerede samme Aften blev Sagen drøftet med Bertha og Susanne.

„Gjerne, Moder," svarede de, uden at søge at skjule deres Glæde.

Det ukjendte, nye øver altid en stor Tiltrækning paa de unge.

For Bertha og Susanne var Manerville en snæver Kreds, som de gjerne vilde overskride. Den store, uendelige Verden aabnede sig for dem. Med den Begejstring og de mange skjønne Forhaabninger, som opfylde de unge Sjæle, higede Felicias Døtre mod den store ukjendte By.

Fjorten Dage derefter ankom Felicia med sine Børn til Paris, hvor de tog ind i et Hotel i Nærheden af Banegaarden.

Dette var dog kun et foreløbigt Opholdssted, som de haabede at kunne forlade efter nogle Dages Forløb.

Bestemmelsen var, at de saasnart som muligt vilde leje en lille Bolig paa tre Værelser: to Sovеværelser og en Spisestue samt Kjøkken. Naar Lejligheden var funden, vilde de kjøbe det nødvendigste Bohave og nogle Kjøkkenredskaber; det gjaldt om at være saa sparsommelig som muligt.

Udgifterne kunde heller ikke blive saa slemme, da Fa'r Lucotte skulde sende dem Sengesteder, Lagen og Linned.

Navnlig ønskede de at faa en Bolig i Nærheden af Choiseulgade, hvor Frue Romagne boede, da de haabede, at denne Dame vilde give dem Arbejde enten i Systuen eller i deres Hjem.

Dagen efter Ankomsten til Paris gik Moderen med hendes Døtre, iførte deres bedste Tøj, til Choiseulgade.

Susanne, der kjendte Paris, følte sig som i sit rette Element i de menneskefyldte Gader, med al deres Larm og Støj, hvorimod Felicia og Bertha gjorde store Øjne, forfærdedes over Vogntummelen og bestandig mente, at en eller anden var kommen til Skade.

Alligevel kunde de ikke blive trætte af at betragte de glimrende Butiksvinduer og de mange smukke Huse med store Spejlglasruder. De faldt fra den ene Forbauselse i den anden og var fulde af Henrykkelse.

Endelig naaede de Choiseulgade.

Men hvor meget kan der ikke ske i et halvt Aar!

Frue Romagnes Hus eksisterede ikke længere. Overanstrængt og syg havde hun trukket sig tilbage fra Forretningen, overdraget den til en Dameskrædderinde, som boede i Antingade, og var rejst til Madrid for at bo sammen med en Broder, som handlede med Silketøjer.

Denne første Skuffelse var stor. Men de var enige om, at de ikke maatte opgive Haabet.

„Lad os nu gaa til Antingade," sagde Susanne.

Bertha bevarede sin Munterhed; men Moderen var lidt urolig.

I Antingade blev Susanne modtaget af den første Medhjælper, da Dameskrædderinden selv ikke havde Tid til at forlade Systuen.

Den unge Pige fremsatte jævnt og beskedent sin Anmodning.

„Vi sender ikke Arbejde ud af Huset, og paa Systuen har vi tilstrækkelig Hjælp," lød Svaret i en skarp afvisende Tone.

„Men maaske senere?"

„Vi har givet saa mange Løfter, at vi ikke kan faa dem indfriet i to Aar."

Og da Susanne vedblivende gjorde gjældende, at hun havde Anbefalinger fra Frue Romagne, sagde Syersken:

„Vent lidt, jeg vil tale med Fruen."

Hun forlod Værelset og kom et Øjeblik efter tilbage.

Gjennem den paa Klem staaende Dør hørte Susanne, Felicia og Bertha en skingrende Stemme raabe:

„Sig til de Folk at Frue Romagnes Anbefalinger ikke er tilstrækkelige for mig."

„De hører selv Fruens Svar," sagde Syersken til Susanne; „jeg har intet at tilføje."

Felicia og de unge Piger trak sig tilbage.

„Det første Forsøg varsler ikke godt for Fremtiden," mumlede Moderen.

„Vi maa ikke opgive Haabet," sagde Susanne.

„Aa hvad," udbrød Bertha, der var modig ligesom Søsteren, „der er altid Arbejde nok for dem, der virkelig vil tage sig noget for."

VII.

Alt er ikke Guld, der glimrer.

Der blev ikke gjort nye Forsøg den Dag.

Dagen efter stod de tidlig op, og inden Klokken otte gik de ind mod Byens Midte.

For at tilfredsstille Bertha, hvis naturlige Nysgjerrighed svarede til den, som alle Provinsboere nære, naar de komme til Paris, helligede man en Del af Dagen til at gjennemstrejfe Byen for at betragte dens prægtige Bygninger, store Boulevarder og de brede livlige Gader med de straalende Butiker.

Omtrent Klokken tolv spiste de Frokost i en tarvelig lille Restaurant i Nærheden af Palais Royal. Det var et billigt Maaltid, men Bertha erklærede, at hun aldrig havde spist saa godt.

Herefter spaserede de endnu i et Par Timer, hvorefter Susanne foreslog, at de skulde besøge Hr. Berneuil.

„Du er nødt til at se der op," svarede Felicia.

Da de var komne til Sagførerens Bolig, standsede Felicia og sagde:

„Det er for meget, at vi kommer alle tre; gaa du op med din Søster, Susanne, saa venter jeg saa længe paa jer her."

De to unge Piger gik op til Hr. Berneuils Lejlighed, som var paa tredje Sal.

De blev modtagne af en Tjenestepige, som Susanne ikke kjendte, og som sagde, at Sagførerea maatte være paa sit Kontor.

De unge Piger gik ned paa første Sal og traadte ind i Kontoret.

Deres Indtrædelse vakte en vis Bevægelse blandt Skriverne, der alle drejede Hovederne hen imod dem. En af dem kjendte Susanne og hilste.

„Hr. Berneuil er ene i sit Kontor," sagde han. „De kan godt gaa der ind."

Ved Synet af de to Søstre rejste Sagføreren sig og rakte Susanne Haanden; men han lod til at være mere forbauset end glad ved at gjense sin afdøde Hustrus Guddatter.

Dette undgik ikke Susanne, og den kjølige Modtagelse gjorde et pinligt Indtryk paa hende. Hun forklarede imidlertid Hr. Berneuil Grunden til hendes Nærværelse i Paris.

„Aa, meget vel," sagde han.

I en ligegyldig Tone henvendte han nogle opmuntrende Ord til de unge Piger, gav dem nogle velmente Raad, og det var alt.

De unge Piger sagde Farvel, og han fulgte dem igjennem Kontoret; men han bad ikke Susanne om at komme igjen.

Den unge Pige var meget nedtrykt.

Hvor han er forandret, tænkte hun, det er ikke mere det samme Menneske som før.

Nej, Hr. Berneuil var ikke den Mand, han havde været. Han levede nu kun for at berige sig og havde derfor gjort et Pengeparti. Første Gang havde han giftet sig af Kjærlighed.

Og nu, da Gudmoderen var død, hvad brød han sig saa om den forældreløse unge Pige?

Bertha vovede ikke at udtale sin Forbauselse over Sagførerens Ligegyldighed og Kulde; men hun kunde ikke dy sig for at spørge Søsteren:

„Vil du ofte besøge Hr. Berneuil?"

„Det tror jeg ikke," svarede Susanne.

De traf Felicia, som gik frem og tilbage paa Fortouget.

„Traf I saa Hr. Berneuil hjemme?" spurgte hun.

„Ja, Moder," svarede Susanne.

„Hvad sagde han til jer?"

„Aa, ligegyldige Ord og Talemaader, som han kunde sige til enhver som helst, og som just ikke opmuntrede mig til at komme igjen."

„Hvad, han tog daarlig imod dig?"

„Nej, ikke daarlig, men dog ikke saaledes, som jeg havde haabet. Hvis vi nogen Sinde kom i Nød og trængte til Hjælp, saa vilde jeg ikke henvende mig til Hr. Berneuil."

„Du sagde, at han var saa god."

„Det har han ogsaa været. Men Døden ødelægger saa meget. Det er hans Ulykke som min, at Fru Berneuil ikke længere lever."

„Lad os ikke mere tænke paa Hr. Berneuil men paa det sande Ord, at man, næst Gud, først og fremmest maa forlade sig paa sig selv," sagde Felicia sørgmodig.

De vendte tilbage til Hotellet, og den anden Dag i Paris, der var begyndt saa fornøjelig, endte trist for dem alle tre.

Men de tabte dog ikke Modet.

Man maatte være forberedt paa de Stød, som Verden giver.

Imidlertid kunde de ikke længe vedblive at være ledige. I Paris kommer man let til at give Penge ud, og det gjaldt om at holde Maade med Udgifterne.

„Hvis vi ikke om nogle Dage har faaet Arbejde," sagde Felicia, „saa maa vi vende tilbage til Manerville."

De to Søstre udvekslede et hurtigt Blik.

„Rejse hjem!" udbrød Bertha; men hvad vilde Folk saa sige? De vilde ordentlig gjøre Nar ad os."

„Vi skal nok finde Arbejde i Paris," svarede Susanne.

„Jeg ønsker det lige saa inderlig som I, kjære Børn; naar jeg nærer nogen Frygt, saa er det kun for eders Skyld. Jeg vilde heller dø af Sörg, hvis jeg saa eder lide Nød."

„Vær ikke saa urolig, kjære Moder."

De to Søstre gik ud sammen og aflagde Besøg hos skillige Dameskræ derinder. De fik en mere eller mindre venlig Modtagelse, men havde ikke Held med sig.

Her var der Sypiger nok, der var man endogsaa nødt til at afskedige nogle, saa at det var umuligt at finde nye. Anden Steds blev der svaret, at der var Mangel paa Arbejde. Systuerne blev ødelagte ved den Konkurrence, de store Forretninger paaførte dem. Hundreder af Familjer var ved at dø af Sult.

I det hele taget lød der Klager over de daarlige Tider. Penge blev mere og mere sjældne; alle Mennesker indskrænkede deres Udgifter, og Damerne gjorde ikke saa store Indkjøb som før. Man maatte prise sig lykkelig, naar man kunde beholde de gamle, dygtige Syersker, og saa var det endda sjældent, at de havde Arbejde for hele Dagen.

I en Systue lod man til at være villig til at ansætte Susanne, men kun hende. Men de to Søstre vilde ikke skilles, de vilde arbejde sammen.

Arbejde i Hjemmet blev kun givet til gamle, bedre øvede Syersker, aldrig til fremmede.

De unge Piger vendte trætte og lidet tilfredsstillede tilbage til Felicia, men de havde ikke opgivet Modet.

Ungdommen klynger sig saa fast til Haabet.

I Hotellet fik man Nys om, at Susanne og hendes Søstre søgte Arbejde for sig og Moderen. Værtinden og en af Lejerne gav dem lidt at bestille, og dette var dog en Begyndelse, en Forkring i Ventetiden. De behøvede nu ikke at tyre saa stærkt til de fra Manerville medbragte Sparepenge.

Det blev sagt til Søstrene, at de paa Murene ved Eustochiuskirken kunde se opslaaet Plakater med Anmodninger fra Folk, der søgte Arbejdere.

„Gaa kun der hen," sagde man til de unge Piger, „der er jo ikke sagt, at De straks finder Arbejde paa dem, som de; men det kunde dog maaske være Ulejligheden Umagen værd."

De gik til Eustochiuskirken og saa ganske rigtig Murene dækkede med smaa Plakater, for største Delen klistrede paa med Oblater, og de gav sig nu trøstig til at læse Opholdet.

De lagde Mærke til, at maagfoldige Kvinder søgte det samme som de, og det var da ogsaa navnlig Kvinderne, der havde disse Annoncer gjældt. Der blev søgt Kokkepiger, Grovpiger, Stuepiger, Ammer, Butiksjomfruer, Syersker osv.

En Kone, der iagttog den Omhu og Taalmodighed, med hvilken de to Søstre læste de smaa Papirsedler, spurgte, hvad Arbejde de paatog sig.

„Vi er Sypiger," svarede Bertha.

„Og det er, som De ser, navnlig Sypiger, der søges i disse Bekjendtgjørelser; men det er kun spildt Møje at læse alt dette."

„Hvorfor det?"

„Fordi mere end de to Tredjedele af Annoncerne tale mere."

Da de to unge Piger yderst forbauede betragtede hende, vedblev hun:

„Det er let nok at forstaa; man behøver blot at læse Annoncerne fra i Aftes og i Morges, og dem finder man snart, før de er meget hvidere end de andre. Hvad de Annoncer angaar, saa tag nu til Eksempel denne, hvor der søges to Pölererske. Saa snart den blev klaret, meldte der sig maaske ti eller femten Ansøgere, og Plakaten endda ikke tagen bort."

De to unge Piger takkede den venlige Kone for Oplysning og udvalgte fem Annoncer, for at henvende sig til de betegnede Steder. Men alle Vegne var andre kommet dem i Forkjøbet.

„Det er ikke nok at være ivrig, det gjælder om at være paa Pletten. Vi maa gjøre gode Miner til slet Spil og haabe paa bedre Held en anden Gang."

„Ja," svarede Bertha, „for i en saa stor By som Paris behøver man vist ikke at dø af Sult, naar man kun vil arbejde."

Men paa Eustochiuskirken findes der ikke hver Dag Annoncer om Sypiger. Og først efter fjorten Dages Forløb fik de to Søstre Plads i en Systue, hvor der i Alt var ti Syersker.

Bestyrerinden leverede Damekjoler til en stor Forretning og blev kun daarlig betalt derfor, saa hun kunde følgelig kun give sine Sypiger en beskeden Løn. De skulde være meget flittige og dygtige, naar de skulde tjene 1 Franc om Dagen.

Bertha og Susanne var tilfredse; de kunde jo gjøre større Fordringer.

To Francs om Dagen var kun en ringe Sum, utilstrækkelig til at leve for, i Betragtning af de høje Levnetsmidler og Nødvendighedsgjenstande, som man har i Paris; men de unge Piger sagde til sig selv:

„Naar Moder hjælper til med at lave Maden og vort Tøj i Stand, saa kan vi nok komme ud af det."

Uheldigvis kunde ikke være sikre paa at faa Arbejde Aaret rundt, det vilde være afhængigt af Forretningens stillinger. Bestyrerinden opmuntrede dem imidlertid med Løftet om, at de senere skulde faa Arbejde i deres Hjem.

At kunne arbejde alle tre i Fællesskab var Moder Felicias og hendes Døtres Ønsker.

De var nu ikke saa bekymrede for Fremtiden, da de kunde nu blive i Paris og var ikke nødte til at vende tilbage til Manerville, hvad de mest af alt havde været bange for.

Imidlertid kunde de ikke vedblive at bo paa Hotellet. Halvtredsindstyve Francs om Maaneden for et Værelse med to Senge var alt for dyrt for Sypiger, og desuden vilde de, naar de vilde arbejde i Hjemmet, have en god Stue.

De fandt i en Gade i Nærheden af Systuen en Lejlighed bestaaende af et stort Værelse med en Alkove, en lille Stue og et Kjøkken, der var stort nok til, at de kunde bruge det som Spisestue. I det store Værelse, der vendte ud til Gaden, vilde de arbejde, og Søstrene skulde staa i den lukkede Alkove. Den lille Stue skulde være Felicias Sovekammer.

(Fortsættes.)